

LIFE IP NATUREMAN LIFE16 IPE/DK/006

N222-2 Villestrup Å Syd

Mulighedskatalog

Billede der viser rigkær og artsrigt overdrev nord for Ouegaard (Foto Torben Ebbensgaard)

Oplysninger i denne rapport afspejler kun forfatterens holdning. EU Kommissionen er ikke ansvarlig for nogen brug af disse oplysninger.

Planen har et indhold, der ikke adskiller sig fra de oplysninger der allerede er indeholdt i de miljøvurderede Natura 2000-planer og statens vandområdeplaner. Da planen ikke sætter nye rammer for fremtidige anlægstilladelser, eller yderligere vil kunne påvirke internationalt udpegede naturbeskyttelsesområder væsentligt, har Mariagerfjord Kommune truffet afgørelse om, at der ikke er behov for en ny miljøvurdering.

Mariagerfjord Kommune, 2022

1. Overblik

I visionsrapporten for sub-regionen er det beskrevet, at arbejdet i området vil tage udgangspunkt i 4 delområder. Delområderne er placeret omkring Barsbøl-Ouegård, Fimmersdal-Tostrup, Viveterp-Vrå og nær udspringet af Stubberup Bæk. Det drejer sig om, at det skal undersøges, om der er mulighed for at binde mindre arealer med habitatnaturtyper sammen i større enheder, for at gøre det mere attraktivt af foretage den fornødne pleje. Der skal ligeledes forsøges gennemført hydrologiprojekter, på arealerne med grundvandsnære naturtyper som rigkær og kildevæld.

2. Indledning

Visionsrapporten for sub-region Villestrup Å Syd N222-2 beskriver det naturmæssige udgangspunkt for den kommende naturgenopretning og forbedring af naturforvaltningen. Visionsrapporten blev færdiggjort december 2021, og siden da er der afholdt enkelte lodsejermøder.

Lodsejermøderne har handlet om konkrete udfordringer og ønsker, og er således ikke en del af den koordinerede dialog, der er intentionen. Lodsejermøderne har dog været positive, og der har ikke været anledning til at justere på tilgangen beskrevet i visionsrapporten.

Mariagerfjord Kommune har haft en studerende på kandidatdelen af biologistudiet i praktik i foråret 2022. I forbindelse med denne praktik er der udarbejdet en rapport, som beskriver nogle af de potentialer og muligheder, der er for bedre naturforvaltning i delområdet ved Barsbøl. Dokumentet er en del af grundlaget for den aktuelle plan.

3. Yderligere forundersøgelser

Der er ikke planer om gennemførelse af yderligere egentlige forundersøgelser, men der skal udføres individuelle samtaler med lodsejere, der ejer arealer der potentielt kan sammenbindes og få en bedre græsning naturmæssigt som økonomisk, eller hvor hydrologien kan forbedres.

I områderne ved Barsbøl-Ouegård og nær udspringet af Stubberup Bæk er det største behov for opdatering af vidensgrundlaget, for så vidt angår naturkvaliteten.

4. Komplementære projekter

Der er muligheder for at bringe støtteordninger under Landdistriktsprogrammet i spil i forhold til naturmålene i sub-regionen. Der vil også være naturgenopretningspotentialer ved at anvende den synergi, der er mulighed for i klima-lavbundsprojektordningen.

Der er beskrevet i vandområdeplanerne at Fjerne udpeget faunaspærring i Oue Bæk og restaurering af strækningen fra Oue indtil udløbet i Villestrup Å

5. Muligheder i området

Delområde 1 Barsbøl-Ouegård

I dette område koncentrerer mulighederne sig særligt i den nordlige del, dvs. nord for Ouegårdsvvej.

Der er mulighed for hydrologisk genopretning og bedre afgræsning. De hydrologiske indsatser koncentrerer sig om Oue Bæk, og Vandområdeplanen vil være med til at løfte opgaven. Der er i 2014 gennemført 2 særskilte tekniske, biologiske og hydrologiske forundersøgelser for både Stubberup Bæk området og Villestrup ådal ved Oue. De 2 rapporter fra disse forundersøgelser vil begge danne et rigtig godt grundlag for arbejdet med at genskabe naturlige hydrologiske forhold i områderne. Disse rapporter vil blive suppleret med feltbesigtigelser.

Mht. afgræsningen vil det handle om at realisere mulighederne for større græsningsenheder, mere naturnær afgræsning (evt. helårsgræsning uden tilskuds fodring) og forhåbentlig sammenhæng i græsningen på tværs af åen. Det er relevant at undersøge mulighederne for brug af lette kvægracer, da tunge kvægracer kan være problematiske til de mest våde dele af ådalen.

Der kan være behov for mindre rydninger i området, primært i yngre pilekrat og for at forberede græsningen.

Genopretning af naturhydrologi og bedre afgræsning vil have en positiv effekt på naturkvaliteten, og det er forventningen at effekten vil slå hurtigt i gennem.

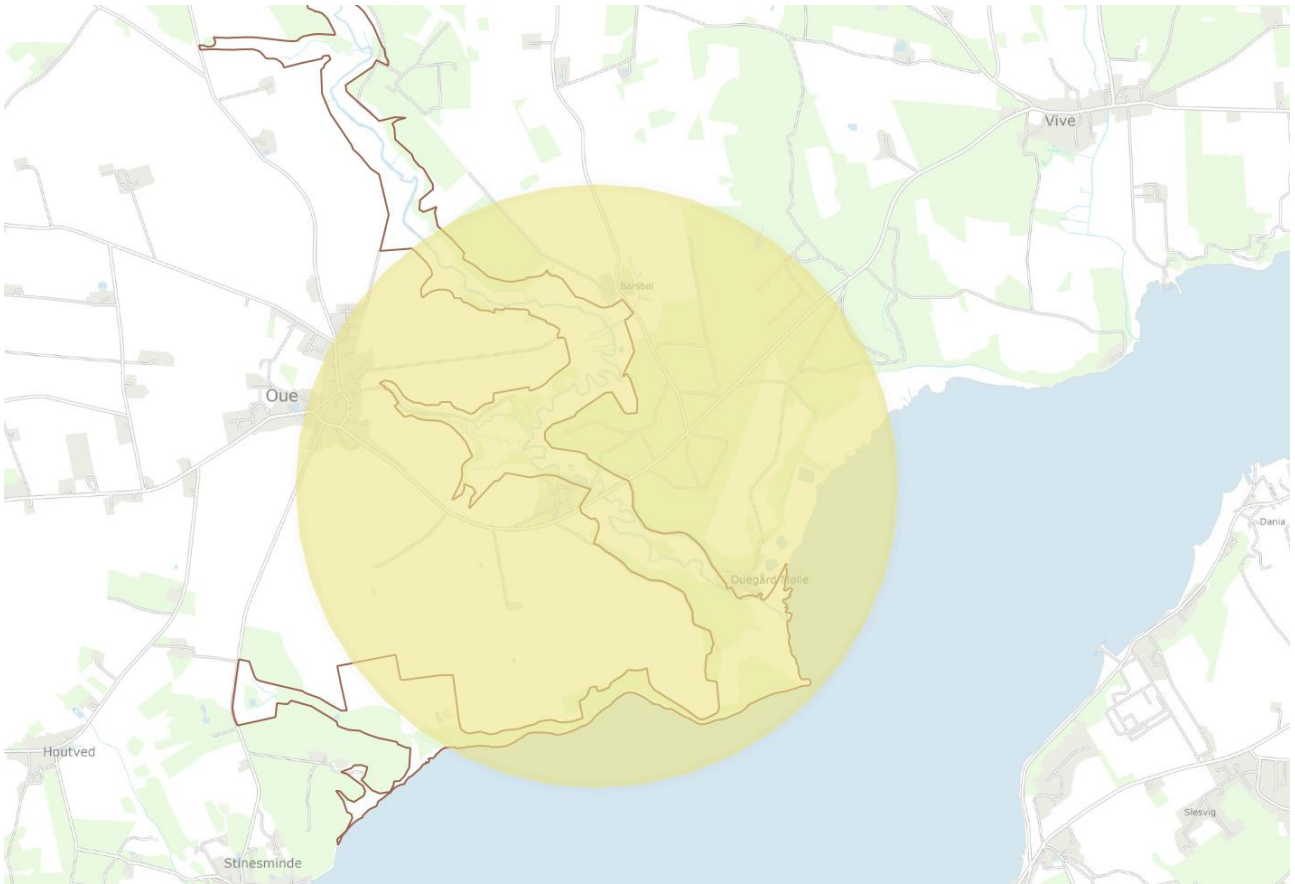
Der findes flere stier i området, og muligheden for at forbedre og udvikle disse stier vil indgå i en samlet dialog med lodsejerne.

Syd for landvejen, Ouegårdvej, er der mere begrænset potentiale, men græsningen kan muligvis forbedres.

Den kommende proces vil starte med opstartsmøde forår 2023 med de relevante lodsejere. Her vil også være landbrugskonsulent til stede. Afhængigt af udfaldet af opstartsmødet vil den efterfølgende facilitering af lodsejere og projektmuligheder foregå ved konsulenter og/eller kommunal projektleder.

Det er forventningen, at der vil være en rimelig bred interesse blandt lodsejere til at indgå i projektet. Der har været dialog med flere lodsejere og stemningen er positiv i forhold til projektet.

Relevante aktioner i LIFE Natureman er A1, A2, C1, C2, C3 og E5. Derudover vil Landdistriktsprogrammet, klima-lavbundsordning, samt finansiering gennem Vandområdeplanlægningen være værd at afsøge

Figur 1 Delområde 1 Barsbøl-Ouegård

Delområde 2 Tostrup-Fimmersdal

I dette område koncentrerer mulighederne sig særligt i den nordlige del, dvs. nord for Ouegårdsvej.

Der er begrænsede muligheder for hydrologisk genopretning, mens bedre græsning har stort potentiale.

Mht. afgræsningen vil det handle om at realisere mulighederne for større græsningsenheder, mere naturnær afgræsning (evt. helårsgræsning uden tilskuds fodring) og forhåbentlig sammenhæng i græsningen på tværs af åen. Det er relevant at undersøge mulighederne for brug af lette kvægracer, da tunge kvægracer kan være problematiske til de mest våde dele af ådalen.

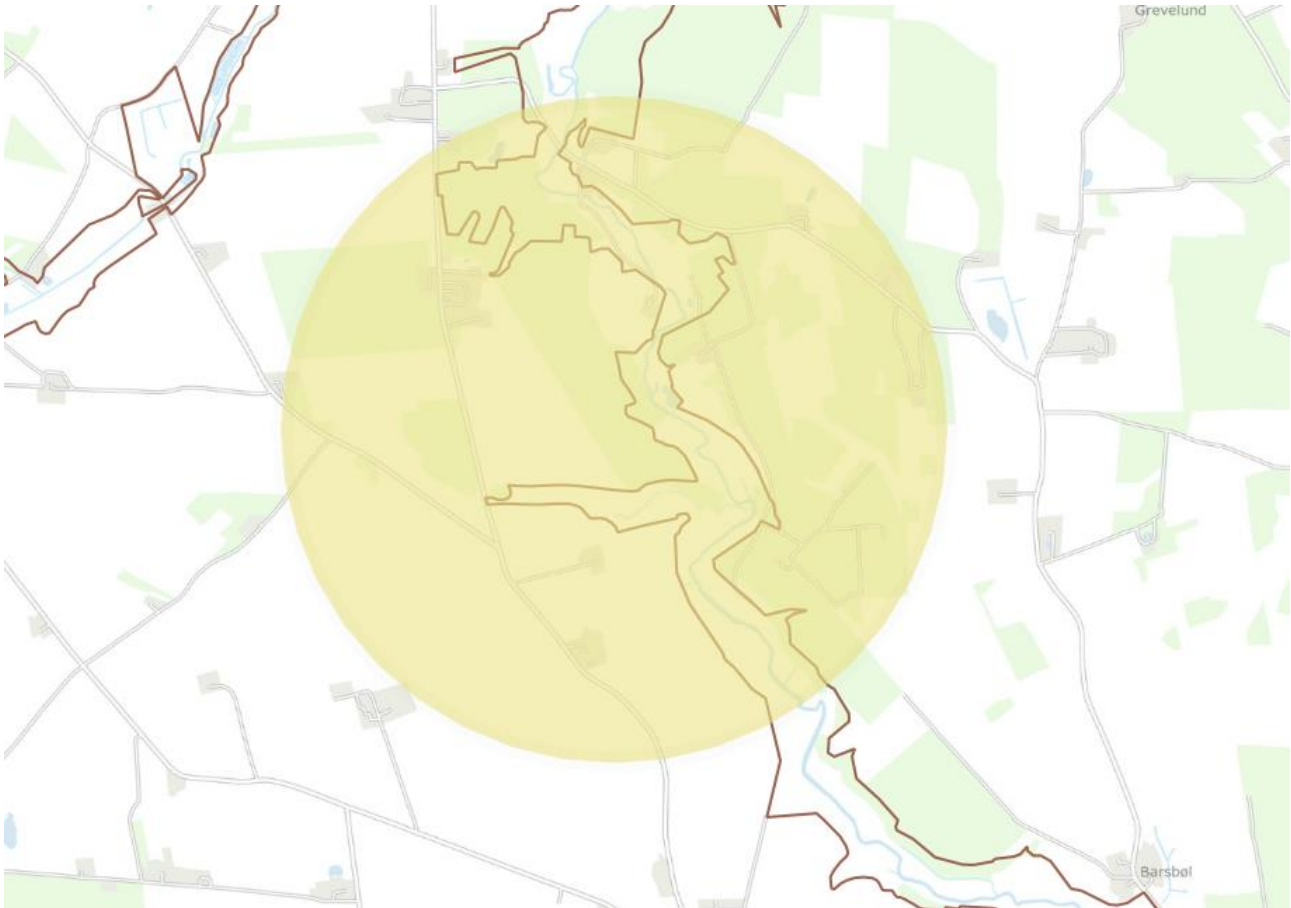
Den ekstremt sjældne orkidé Bakkegøgeurt har et levested i området, hvor den indgår i en meget spændende og rig kalkoverdrevsvegetation. Dette område vil have høj prioritet.

Genopretning af naturlig hydrologi og bedre afgræsning vil generelt have en positiv effekt på naturkvaliteten, og det er forventningen at effekten vil slå hurtigt i gennem. Særligt i områdets ikke afgræssede dele vil der være en hurtig gunstig effekt.

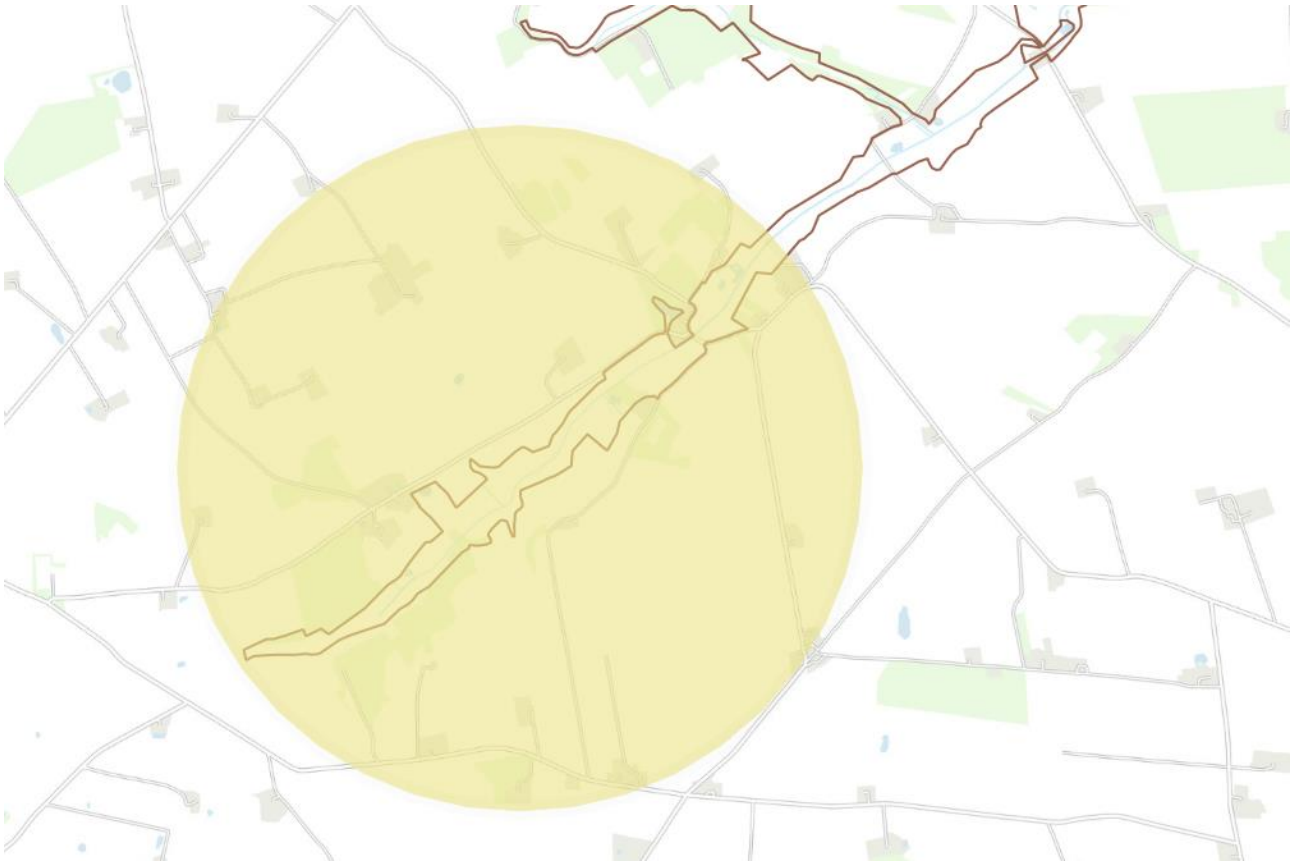
Den kommende proces vil starte med opstartsmøde forår 2023 med de relevante lodsejere. Her vil også være landbrugskonsulent til stede. Afhængigt af udfaldet af opstartsmødet vil den efterfølgende facilitering af lodsejere og projektmuligheder foregå ved konsulenter og/eller kommunal projektleder.

Det er forventningen, at der kan være modvilje blandt lodsejerne i forhold til at indgå i projektet. Der har tidligere været dialog med flere lodsejere og stemningen er meget blandet.

Relevante aktioner i LIFE Natureman er A1, A2, C1, C3 og E5. Der kan opstå behov for at bruge aktion C4, hvis der opstår mulighed for at gøre en særlig indsats for bakkegøgeurt. Derudover vil Landdistriktsprogrammet være relevant.

Figur 2 Delområde 2 Tostrup-Fimmersdal

Figur 3 Delområde 3 Udspring af Stubberup Bæk

Delområde 3 Udspring af Stubberup Bæk

Dette område er kendetegnet ved en meget smal ådal omkring Stubberup Bæk.

De områdeaktuelle muligheder for hydrologisk genopretning knytter sig nok i særligt høj grad til de helt vandløbsnære arealer. Forbedret græsning har også et væsentligt potentiale, særligt, hvis man kan binde arealerne sammen på tværs af bækken.

Mht. afgræsningen vil det handle om at realisere mulighederne for større græsningsenheder, mere naturnær græsning (evt. helårsgræsning uden tilskuds fodring) og forhåbentlig sammenhæng i græsningen på tværs af åen. Det er relevant at undersøge mulighederne for brug af lette kvægracer, da tunge kvægracer kan være problematiske til de mest våde dele af ådalen.

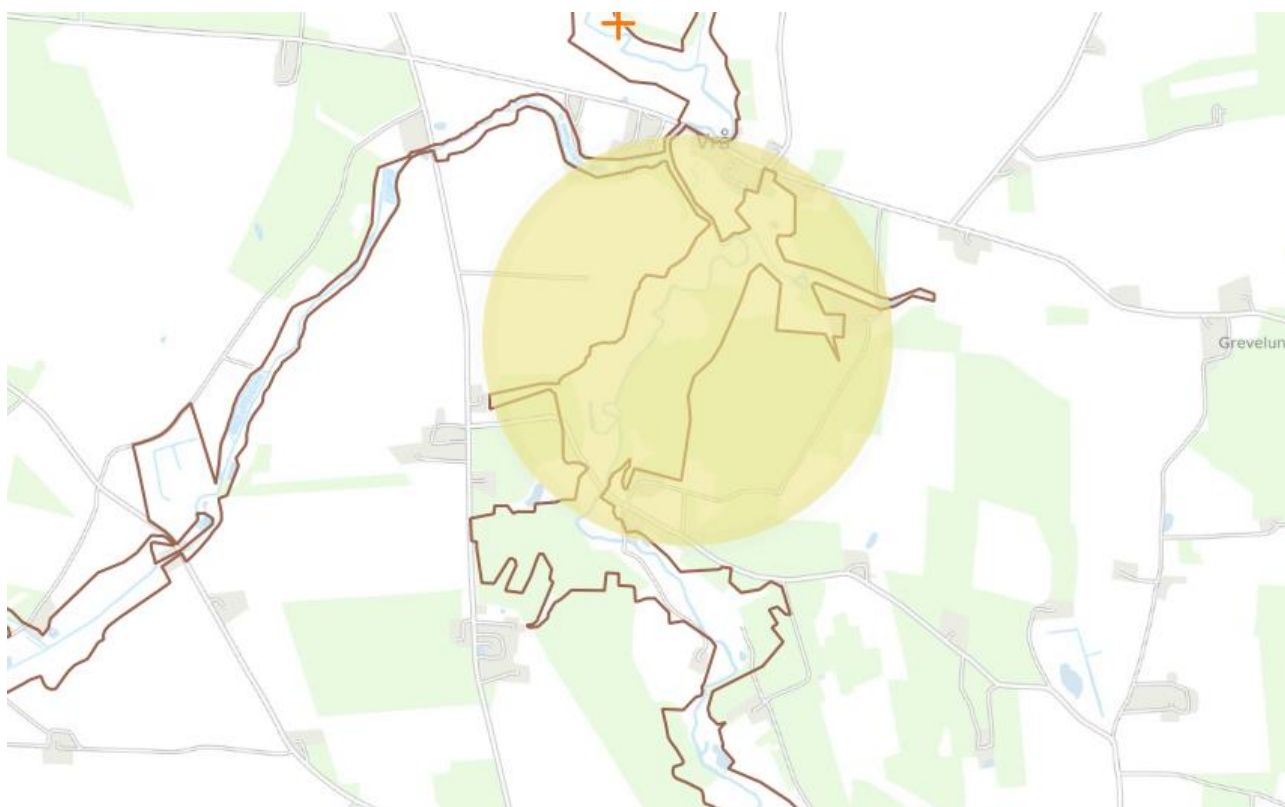
Stubberup Bæk ligger på dele af sit forløb rimelig dybt nedskåret og er udrettet. Der er mulighed for at bruge klima-lavbundsordningen til at forbedre både vandløbet, forbedre de hydrologiske forhold samt skabe en bedre sammenhæng mellem vandløbet og dets omgivelser. Det er konstateret, at der er en fysisk spærring i vandløbet i forbindelse med en ældre overkørsel. Dette vil blive håndteret i forbindelse med lodsejerdialogen.

Genopretning af naturlig hydrologi og bedre græsning vil generelt have en positiv effekt på naturkvaliteten, og det er forventningen at effekten vil slå hurtigt i gennem. Særligt i områdets ikke afgræssede dele vil der være en hurtig gunstig effekt.

Den kommende proces vil starte med opstartsmøde forår 2023 med de relevante lodsejere. Her vil også være landbrugskonsulent til stede. Afhængigt af udfaldet af opstartsmødet vil den efterfølgende facilitering af lodsejere og projektmuligheder foregå ved konsulenter og/eller kommunal projektleder.

Det er forventningen, at der kan være modvilje blandt lodsejerne i forhold til at indgå i projektet. Der har tidligere været dialog med flere lodsejere og det er forventningen at stemningen er meget blandet.

Relevante aktioner i LIFE Natureman er A1, A2, C1, C3 og E5. Derudover vil Landdistriktsprogrammet og klima-lavbundsordning være relevant.

Figur 4 Delområde 4 Vrå-Viveterp

Delområde 4 Vrå-Viveterp

Dette område er centreret i fredningen Viveterp, hvor der allerede i dag foregår en rigtig fornuftig naturforvaltning.

De områdeaktuelle muligheder for hydrologisk genopretning knytter sig særligt til et kildeområde ved Viveterp, som tidligere har været opstemmet.

Mht. græsningen vil det handle om at realisere mulighederne for endnu mere naturnær helårsgræsning ved Viveterp og muligvis udvide området med helårsgræsning. I de øvrige dele vil det handle om at forbedre, og måske udvide, græsningen, som i dag foregår med tunge kødkvægsracer.

Genopretning af naturlig hydrologi og bedre græsning vil generelt have en positiv effekt på naturkvaliteten. Særligt i områdets ikke afgræssede dele vil der være en hurtig gunstig effekt.

Den kommende proces vil starte med lokalt opstartsmøde forår 2023 med de relevante lodsejere. Her vil også være landbrugskonsulent til stede. Afhængigt af udfaldet af opstartsmødet vil den efterfølgende facilitering af lodsejere og projektmuligheder foregå ved konsulenter og/eller kommunal projektleder.

Det er forventningen, at der vil være stor villighed blandt lodsejerne i forhold til at indgå i projektet. Der har tidligere været dialog med flere lodsejere og det er forventningen at stemningen vil være overvejende positiv.

Relevante aktioner i LIFE Natureman er A1, A2, C1, C3 og E5. Derudover vil Landdistriktsprogrammet være meget relevant.

6. Tidsplan

Det er planen, at der skal gennemføres lokale opstartsmøde i foråret 2023. De første anlæg og tiltag vil formentlig kunne gennemføres i sidste halvdel af 2023. Men ellers vil hovedparten af indsatser komme til at foregå i 2024 og 2025.